

EXPOSICIÓ DE L'ARTISTA A LA LLOTJA DE MALLORCA

Tàpies davant l'últim tram de segle

Antoni Tàpies viu una de les èpoques més intenses com a home públic i artista compromès amb l'art. Galeria Lelong, de París. Saló del Tinell, de Barcelona. Llotja de Mallorca.

La Fundació del carrer Aragó... I, a més, conversador infatigable. Tant, que una de les seves converses ha arribat a transcriure's en llibre. Tàpies, polifacètic, viu amb força l'últim tram de segle.

Andreu Sotorra

Enmig de la seva obra, Antoni Tàpies sembla que es trobi a casa. Per un moment, si els quadres es transformessin en quatre parets, ens adonaríem que home i habitatge han estat fets l'un per l'altre. Defuig el discurs i s'eleva al terreny de la conversa amb la categoria que el caracteritza. Sembla que no acabi de creure's que un llarg diàleg amb l'Isidre Molas, el polític, hagi pogut ser transcrit en llibre. Firma dedicatòries llarguíssimes, com si fos l'inici —o l'acabament— d'un dels seus quadres.

I evita les emocions per prescripció facultativa. Però la seva sensibilitat li permet transgredir el consell mèdic.

«El metge m'ha recomanat calma. Que no m'emocioni, ¿sabeu? Res. Vaig fer un esforç a l'estudi i vaig tenir un avís. L'art, no ho sembla, també juga males passades. ¿Em van descobrir que tenia una insuficiència de coronàries!»

Exposar al Tinell havia estat, diu, un somni de la seva vida. I l'exposició ha respost amb escriure a aquest somni. Tàpies, a qui *Le Monde* ha qualificat com l'artista més digne de l'herència de l'art d'avantguarda de Miró i Picasso, viu un

moment àlgid. Se'n sent satisfet. Confessa amb rigor de sinceritat que a vegades s'ha de pessigar per comprovar que no somnia de debò.

«¿La Fundació...? Segueix un bon ritme. Veieu, aquesta és una de les coses amb què vaig començar a pensar gairebé quan vaig començar a pintar. L'obra d'un artista no és només la materialitat d'uns quadres. És també el conjunt del que diem parlant del llibre de la conversa amb l'Isidre Molas. Tots som una mica polifacètics».

Tàpies i Molas van encarar-se a una conversa per encàrrec. La *cassette* de testimoni. En un moment del llibre, els dos, sembla que se sentin espiats.

«Molas.—Una de les meves manies és evitar, quan comencem una frase i no sabem què dir, anar a parar al *vale* o al *bé*... Aquest *bé* és postís i nouvingut».

«Tàpies.—Sí que s'utilitzava tradicionalment el *bé*, però el pitjor del cas és que molts diem *buenu*...»

Però la cinta enregistra descarada fins i tot aquestes insinuacions dels dos interlocutors. Ha tingut la sort de topar amb dos parladors desiguals i variadíssims.

«La veritat és que no sabia amb qui havia de parlar fins que un dia em van telefonar i em van dir que em tocava el senyor Isidre Molas. No el coneixia. Bé, per la seva activitat política, sí. Però de

seguida vam trobar temes que ens afectaven a tots dos de la mateixa manera.»

Tàpies treballa assíduament al seu estudi del Montseny. Vigila de prop el remodelatge de la Fundació del carrer Aragó, de Barcelona. En fa una mena de triangle entre la seva producció, el camp i la vida urbana.

«Al Montseny, treballa més. La producció augmenta considerablement. Però, a més, tinc temps d'anar a caminar pel bosc, de mirar la televisió, de llegir.»

I té contactes permanents encara amb l'equip d'arquitectes de la Fundació. Diu que no és que hi posi cullerada sinó que li pregunten per segons quins detalls tècnics, per les necessitats, les sales d'exposicions, els diversos espais... Potser perquè, com afirma ell mateix, l'obra d'un artista no es concreta només en la materialitat d'uns quadres.

«L'obra és com una mena d'aurèola que té el pintor. És un esforç, trobar la pròpia veu. El visitant ho pot veure molt simple, però no ho és. Per això hi ha qui es pensa que tirant quatre taques en una tela...»

¿Se sent imitat, potser? De seguida diu que no. Més que imitat, Tàpies nota que hi ha molts joves que li parlen de la seva influència, que l'admiren. I no només d'aquí sinó de tot arreu, del Japó, dels EUA... ¿I Tàpies imitava algú de jove? ¿Quin és el moment en què un artista trenca amb la imitació i troba la seva pròpia obra?

«¿És clar que sí! Vaig començar copiant van-goghs i picassos. No en tinc cap. Aquelles eren èpoques de pocs diners. ¿Sota d'algun quadre meu, hi deíeu trobar alguna imitació per tornar a fer servir les mateixes teles!»

¿No voldrà pas que rasquem com si fos la lotto? Per cert, el tema s'imposa parlant de Picasso i de Van Gogh... ¿No té límit el preu d'un quadre?

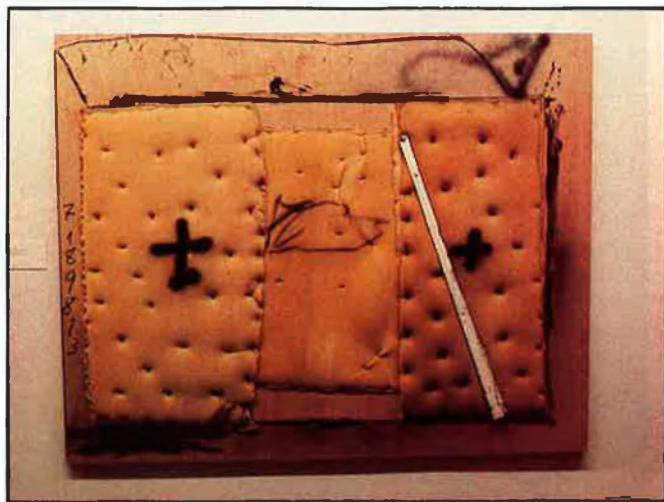
«Ai, ¿el preu...? No hi entenc gens, jo, en això...»

Sort que algú deu vetllar per la materialitat de l'artista. Diuen que Van Gogh, en el fons, estava a les mans del seu germà Teó. La referència oriental ens salva d'un tema relliscós:

«Mira, s'ha arribat a dir això, hi havia un pintor xinès molt bo que deia que els quadres d'un pintor es poden arribar a cremar, poden desaparèixer, i la seva obra va destruir-se gairebé tota; però, tot i així, avui encara es considera un dels millors pintors de la Xina clàssica.»

Deu ser que l'art és per a molts el que és per a Tàpies. Una cruïlla entre la filosofia i la plàstica. Les preocupacions filosòfiques, les coses que passen al voltant nostre, les perturbacions, els trencaments constants en la vida són la base de l'art de Tàpies. Inevitablement, diu que una barreja de tot plegat ho reflecteix tant en la seva pintura com en els seus pensaments.

Ell no se n'ha adonat, però ha mantingut la copa de xampany en un perfecte equilibri tota l'estona, sense abocar-ne gens. Com un element clau de la tela-conversa. No hi ha fet ni mica de nosa. Com qualsevol dels elements que apareixen reflexivament-per-atzar en cadascuna de les teles de Tàpies. El tram de fi de segle ocupa intensament l'artista.

Part dels quadres que actualment s'exhibeixen a la Llotja de Mallorca. Aquesta mostra estarà oberta al públic fins al pròxim 10 de setembre.

DOMÈNEC UMBERT